

Fremsat den xx.xx 2007 af socialministeren (Eva Kjer Hansen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

(Diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse til medlemmer af ældreråd)

§ 1

I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 56 af 18. januar 2007, som ændret ved § 84 i lov nr. 538 af 8. juni 2006, som senest ændret ved § 2 i lov nr. 1585 af 20. december 2006, foretages følgende ændringer:

1. I § 33 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Kommunalbestyrelsen yder diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse efter reglerne i § 16 a i lov om kommunernes styrelse til ældrerådets medlemmer«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2007.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets formål og baggrund

Regeringen prioriterer ældreområdet højt og finder det afgørende, at de ældre inddrages og dermed har adgang til at få indflydelse på udformningen af den kommunale ældrepolitik.

Regeringen ønsker med forslaget at give kommunerne pligt til at yde medlemmerne af de kommunale ældreråd diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse efter reglerne i § 16 a i lov om kommunernes styrelse. Medlemmerne af ældrerådene bliver dermed ligestillet med handicaporganisationernes medlemmer af handicaprådene i den henseende. Reglerne om de lovpligtige handicapråd trådte i kraft den 1. april 2006 og handicaporganisationernes medlemmer af handicaprådene har ret til diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse efter reglerne i § 16 a om kommunernes styrelse.

Ældrerådene udfører et vigtigt stykke arbejde som demokratisk talerør for de ældre i kommunen – og har en særlig betydning for de resourcesvage ældre, som kan have svært ved at deltage i debatten om forhold, der har betydning for ældre mennesker. Målet med kommunale ældreråd er at sikre de ældre størst mulig indflydelse på den lokale politik, der har betydning for ældre. Kommunalbestyrelsen har derfor pligt til at høre ældrerådet om alle spørgsmål, der har betydning for ældre. Ældrerådene medvirker desuden til at udbygge kontakten mellem kommunens ældre borgere og kommunalbestyrelsen i ældrepolitiske spørgsmål samt drøfte og viderebringe spørgsmål og synspunkter, der bredt vedrører nuværende og kommende ældre.

Ældrerådet skal medvirke til at øge medindflydelsen og medansvaret for kommunens ældre borgere, og være med til at sikre, at dialogen og samarbejdet mellem de ældre og kommunalbestyrelsen udbygges. Med ældrerådet har de ældre en formaliseret adgang til at drøfte og følge indholdet og udformningen af kommunens ældrepolitik. Et af midlerne til at sikre målet om, at de ældre skal have mulighed for at få indflydelse på den lokale ældrepolitik, er at sikre, at der ikke er barrierer, der afholder personer over 60 år i at stille op til valg til ældrerådet. Med forslaget om diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse fjernes en mulig økonomisk barriere mod at stille op til valg i ældrerådet.

I dag er der ikke hjemmel til at udbetale diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse til medlemmerne af de kommunale ældreråd. Socialministeriet har modtaget en række henvendelser fra ældreråd, kommuner og andre, der har spurgt til, om medlemmerne af de kommunale ældreråd kan modtage befordringsgodtgørelse efter retssikkerhedslovens § 33 stk. 2, hvorefter kommunalbestyrelsen betaler udgifterne ved ældrerådets virksomhed og stiller sekretariatsbistand til rådighed, hvis rådet ønsker dette. Udgifter til befordring er imidlertid en udgift, som ældrerådsmedlemmerne har ved selve udførelsen deres hverv og ikke en udgift ved ældrerådets virksomhed, og derfor er der ikke i retssikkerhedsloven hjemmel til, at kommunerne kan kompensere medlemmerne af ældrerådene for deres udgifter til befordring i forbindelse med møderne. Socialministeriet valgte på baggrund af henvendelserne at vejlede om emnet i vejledning nr. 2 til serviceloven af 5. december 2006 om personlig og praktisk hjælp, træning, forebyggelse mv. Der er behov for at tilvejebringe en klar lovhjemmel, så medlemmerne af ældrerådene kan få diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse efter reglerne i § 16 a om kommunernes styrelse.

2. Gældende ret

Lovgivningen om ældreråd og klageråd trådte i kraft den 1. januar 1996. På dette tidspunkt var der allerede et stort antal kommuner oprettet ældreråd på frivillig basis, og på baggrund af de gode erfaringer med dette samarbejde mellem kommunens ældre borgere og kommunalbestyrelsen blev oprettelse af ældrerådene gjort lovpligtigt.

Det følger af retssikkerhedsloven, at der i hver kommune skal etableres et ældreråd. Ældrerådet skal bestå af mindst 5 medlemmer, som vælges ved direkte valg. Alle med fast bopæl i kommunen, der er fyldt 60 år, har valgret og er valgbare til ældrerådet.

Ældrerådet skal rådgive kommunalbestyrelsen i ældrepolitiske spørgsmål. Kommunalbestyrelsen har derfor en forpligtelse til at høre ældrerådet om alle forslag, der vedrører ældre. De ældre skal således have indflydelse på kommunens ældrepolitik i bred forstand og på såvel spørgsmål af overordnet karakter som på forhold, der har betydning for ældres hverdag. Ældrerådet skal fx høres om de årlige budgetter, om planer for byggeri af boliger til ældre, om forslag til at iværksætte aktiviteter for ældre, kommunalbestyrelsens målsætninger og serviceinformation på ældreområdet mv.

Ældreråd skal modtage høring i forbindelse med de tilsynsrapporter, der udarbejdes i forbindelse med det særlige tilsyn på plejehjem og i plejeboliger mv. efter servicelovens § 151.

Det fremgår af retssikkerhedslovens § 33, stk. 2, at udgifterne ved ældrerådets virksomhed skal afholdes af kommunalbestyrelsen, og at der også skal stilles sekretariatsbistand til rådighed, hvis ældrerådet ønsker det. Det er kommunalbestyrelsen, der, afhængig af de lokale forhold, beslutter, hvilke udgifter ældrerådet får dækket.

Kommunalbestyrelsen har ikke hjemmel til at udbetale diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse til ældrerådets medlemmer. Det skyldes, at disse former for økonomisk kompensation er knyttet til det enkelte medlems udførelse af selve *hvervet* som medlem af ældrerådet, og ikke knytter sig til udgifter ved ældrerådets virksomhed generelt. I forhold til klageråd, der blev indført samtidig med de lovpligtige ældreråd, er der i retssikkerhedsloven indsat hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at de medlemmer af klagerådet, der ikke er medlemmer af kommunalbestyrelsen, skal have diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse efter reglerne i § 16 a i lov om kommunernes styrelse. Der blev ikke skabt en tilsvarende hjemmel for så vidt angår ældreråd. Hvervet som medlem af ældrerådene er ikke omfattet af lov om kommunernes styrelse § 16, stk. 1, litra b, da medlemmerne er valgt ved direkte valg og ikke er valgt eller udpeget af kommunalbestyrelsen.

3. Lovforslagets indhold

Lovforslaget indebærer, at kommunalbestyrelsen skal udbetale diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse, herunder godtgørelse for befordring efter reglerne i § 16 a i lov om kommunernes styrelse til medlemmer af de kommunale ældreråd. Medlemmerne af ældrerådene ligestilles dermed med handicaporganisationernes medlemmer af de kommunale handicapråd i relation til diæter og godtgørelse. Udbetaling af offentlige midler forudsætter en klar og entydig lovhjemmel. En sådan hjemmel tilvejebringes med lovforslaget.

4. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Udgifterne for kommunerne forbundet med lovforslaget skønnes at udgøre 1,9 mio. kr. i 2007 og herefter 3,7 mio. kr. årligt. Udgifterne til forslaget omfatter kommunernes ydelse af befordringsgodtgørelse, erstatning for tabt arbejdsfortjeneste samt diæter til ældrerådene medlemmer, samt mindre administrationsudgifter for kommunerne i forbindelse med opgørelse og udbetaling af godtgørelsen.

De økonomiske konsekvenser af lovforslaget skal forhandles med kommunerne.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget indebærer ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. De administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget vurderes at have begrænsede administrative konsekvenser for borgerne, idet borgerne blot skal samle dokumentation for deres udgifter til hvervet som medlem af ældrerådet, til brug for kommunens udbetaling.

7. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

9. Høring

Lovforslaget har været sendt i høring hos: Økonomi- og Erhvervsministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Ankestyrelsen, KL, Danske Regioner, Ældre Sagen, Ældremobiliseringen, Alzheimerforeningen, Pårørendegruppen for Svage Ældre, Sammenslutningen af Ældreråd i Danmark, Organisationen af Selvejende Institutioner og Omsorgsorganisationernes Samråd.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/udgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Forslaget forventes at medføre udgifter for kommunerne på 1,9 mio. kr. i 2007 og herefter på 3,7 mio. kr. årligt.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne		Forslaget vurderes at have begrænsede administrative konsekvenser for borgerne, idet borgerne blot skal samle dokumentation for deres udgifter til hvervet som medlem af ældrerådet, til brug for kommunens udbetaling
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen med lovændringen får pligt til at yde diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse efter reglerne i § 16 a i lov om kommunernes styrelse. Det fremgår af § 16 a i lov om kommunernes styrelse, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at yde diæter erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse. Med dette lovforslag får kommunerne pligt til at yde denne kompensation til medlemmerne af ældrerådene.

§ 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2007. Medlemmerne af ældrerådene kan efter denne dato modtage diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse for udgifter, der er afholdt efter den 1. juli 2007.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 33. Kommunalbestyrelsen fastsætter i samarbejde med ældrerådet vedtægter for ældrerådet. Ældrerådet fastsætter selv sin forretningsorden.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen betaler udgifterne ved ældrerådets virksomhed og stiller sekretariatsbistand til rådighed, hvis rådet ønsker dette.

Lovforslaget

§ 1

I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 858 af 8. august 2006, som senest ændret ved § 2 i lov nr. 1585 af 20. december 2006, foretages følgende ændring:

1. I § 33 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Kommunalbestyrelsen yder diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse efter reglerne i § 16 a i lov om kommunernes styrelse til ældrerådets medlemmer«.